

חוק סדר הדין הפלילי, תשכ"ה-1965*

פרק א': הוראות כלליות

1. סדר הדין הפלילי יהיה לפי חוק זה, זולת אם נקבע בחוק אחר או על פיו סדר דין שונה לענין הנדון.
2. אין דנים אדם על מעשה שזוכה או הורשע קודם לכן בשל עבירה שבו; אולם אם גרם המעשה למותו של אדם, דנים אותו על כך אף אם הורשע קודם לכן בשל עבירה אחרת שבאותו המעשה.
3. דנים נאשם בבית המשפט אשר באזור שיפוטו נעברה העבירה, כולה או מקצתה, או נמצא מקום מגוריו של הנאשם.
4. אם המקום בו נעברה העבירה ומקום מגוריו של הנאשם אינם ידועים או אם נעברה העבירה בתוך-לארץ, יידון הנאשם בבית המשפט אשר באזור שיפוטו נתפס.
5. צורפו אישומים בכמה עבירות או הואשמו כמה נאשמים בכתב אישום אחד, מוסמך לדון בענין כל בית משפט אשר לו השיפוט, לפי סעיפים 3 או 4, באחת העבירות או על אחד הנאשמים.
6. קבע היועץ המשפטי לממשלה במקרה פלוני כי לפי סעיפים 3 עד 5 אין בית משפט אשר לו סמכות מקומית, יידון הנאשם בבית משפט בירושלים.
7. (א) באין הוראה אחרת לענין זה בחוק אחר, אין להעמיד אדם לדין בשל עבירה אם עברו מיום ביצועה –
- (1) בפשע שדינו מיתה או מאסר עולם – עשרים שנה;
 - (2) בפשע אחר – עשר שנים;
 - (3) בעוון – חמש שנים;
 - (4) כחטא – שנה אחת.
- (ב) בפשע או בעוון אשר תוך התקופות האמורות נערכה לגביהם חקירה על פי חיקוק או הוגש כתב אישום או התקיים הליך מטעם בית המשפט, יתחיל מנין התקופות מיום ההליך האחרון בחקירה או מיום הגשת כתב האישום או מיום ההליך האחרון מטעם בית המשפט, הכל לפי המאוחר יותר.
8. עוגש שהוטל לא יתחילו בכיצועו, ואם נפסק ביצועו לא ימשיכו בו, אם מיום שתם המועד לערעור, או שניתן פסק הדין האחרון בערעור, או מיום ההפסקה, הכל לפי המאוחר יותר, עברו –
- (1) בפשע – עשרים שנה;
 - (2) בעוון – עשר שנים;
 - (3) כחטא – שלוש שנים.

פרק ב': בעלי הדין וייצוגם

9. המאשים במשפט פלילי הוא המדינה והיא תיוצג על-ידי תובע שינהל את התביעה.
10. (א) ואלה התובעים:
- (1) היועץ המשפטי לממשלה ונציגיו, שהם;
 - (2) פרקליט המדינה, משנהו, פרקליטי המחוז ופרקליטים אחרים

* נתקבל בכנסת ביום 17 במחז תשכ"ה (6 ביולי 1965); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 548, תשכ"ג, עמ' 161.

מפרקליטות המדינה שתאריהם נקבעו על ידי שר המשפטים בצו שפורסם ברשומות;

(ב) מי שהיועץ המשפטי לממשלה הסמיכו להיות תובע, דרך כלל, לסוג של משפטים, לבתי משפט מסויימים או למשפט מסויים;

(2) שוטר שנתקיימו בו תנאי הכשירות שנקבעו על ידי שר המשפטים בהת- ייעצות עם שר המשטרה ונתמנה להיות תובע על ידי המפקח הכללי של המשטרה.

(ב) תובע כאמור בסעיף קטן (א) (2) מוסמך לשמש תובע בבתי משפט השלום, בבתי המשפט העירוניים ובסוגי הליכים בבתי משפט אחרים, הכל כפי שיקבע שר המשפטים בהתייעצות עם שר המשטרה; אולם רשאי היועץ המשפטי לממשלה להורות שסוג של משפטים, משפט פלוני או הליך פלוני ינוהלו על ידי תובע אחר.

11. לא ישמש סניגור אלא מי שמוסמך לכך כדין והנאשם הביע את רצונו בכתב שייצגנו או ייפא את כוחו לכך או שנתמנה לכך על ידי בית המשפט לפי סעיף 13.

העמדת סניגור

12. אישר שר הבטחון בכתב כי בטחון המדינה מחייב סייג זה, לא יהיה חשוד או נאשם זכאי להיות מיוצג – אם בהליכי חקירה בעבירה ואם בהליכים לפני שופט או בית משפט – אלא על ידי אדם שאושר לשמש סניגור לפי סעיף 318 לחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו – 1955.¹

סייג לבחירת סניגור

13. (א) נאשם שאין לו סניגור, ימנה לו בית המשפט סניגור אם נתקיים בו אחת מאלה:
(1) הוא הואשם ברצח או בעבירה שדינה מיתה, מאסר עולם או מאסר עשר שנים או יותר;
(2) לא מלאו לו שש עשרה שנה והוא הועמד לדין שלא בפני בית משפט לנוער;
(3) הוא אילם, עיוור או חרש.

מינוי סניגור על ידי בית המשפט

(ב) נאשם שהוא מחוסר אמצעים או שיש חשש שהוא חולה-נפש, ואין לו סניגור, רשאי בית המשפט – לבקשת בעל דין או מיזמת בית המשפט – למנות לו סניגור.

14. סניגור שנתמנה על ידי בית המשפט ייצג את הנאשם בכל הליך לפני שופט או בית משפט, לרבות בערעור, זולת אם הורה בית המשפט אחרת.

תפקידי סניגור שנתמנה על ידי בית המשפט

15. סניגור שהנאשם העמיד לעצמו לא יפסיק לייצגו כל עוד נמשך המשפט או הערעור שלשמו הועמד, אלא ברשות בית המשפט. סניגור שנתמנה על ידי בית המשפט לא יפסיק לייצג את הנאשם אלא ברשות בית המשפט.

הפסקת ייצוג של סניגור

16. הרשה בית המשפט לסניגור להפסיק לייצג את הנאשם מחמת שלא שיתף פעולה עם סניגורו, רשאי בית המשפט, על אף האמור בסעיף 13, שלא למנות לנאשם סניגור אחר אם ראה שאין בכך להועיל.

סייג למינוי סניגור

17. העמיד הנאשם סניגור במקום סניגורו שמינה לו בית המשפט, או שהחליף סניגור שהעמיד, לא יסרב בית המשפט ליתן רשות לסניגור הקודם להפסיק לייצג את הנאשם, אלא אם ראה שחילוף הסניגורים מצריך דחיה בלתי סבירה של המשפט.

חילוף סניגורים

18. נתמנה סניגור על ידי בית המשפט, יחולו על המדינה הוצאות ההגנה לרבות הוצאותיהם ושכרם של הסניגור והעדים, כפי שייקבע בתקנות.

הוצאות התגנה

¹ ס"ח 189, תשט"ו, עמ' 171.

19. סניגור שנתמנה על ידי בית המשפט לא יקבל מאת הנאשם או מאדם אחר כל שכר, פיצוי, מתנה או טובת הנאה אחרת; העובר על הוראה זו, דינו – מאסר שלושה חדשים.

פרק ג': מעצר הנאשם ושחרורו

סימן א': מעצר

20. הוגש כתב אישום, רשאי בית המשפט שלפניו הוגש כתב האישום לצוות על מעצרו של הנאשם; ניתן פסק דין והוגשה עליו הודעת ערעור על ידי תובע, נתונה סמכות המעצר לבית המשפט שלערעור.
21. ציווה בית המשפט על מעצר הנאשם, ייערך צו-מעצר בכתב; צו המעצר ינקוב בשמו של הנאשם, יכלול את תמצית האישום ויורה על מעצרו; צו מעצר שנערך כאמור ייחתם בידי שופט או רשם בית המשפט ובחותמת בית המשפט.
22. צו מעצר יבוצע על ידי שוטר או על ידי מי שנקב בית המשפט בצו, ומותר לבצעו בכל מקום ובכל עת.
23. העוצר אדם לפי צו מעצר יודיע לו בה בשעה על הצו וימסור לו העתק ממנו.
24. ניתן צו מעצר ועדיין לא הגיע לידי המבצע אותו, יימסר לנאשם, עם המעצר, אישור בכתב מטעם קצין משטרה, המציין את בית המשפט שנתן את הצו ויום נתינתו ומאשר כי מפני דחיפות הענין הועבר תוכן הצו טלגרפית, טלפונית או בדרך אחרת, ובלבד שלאחר מעצר הנאשם יימסר לו, בהקדם האפשרי, העתק הצו.
25. המבצע צו מעצר רשאי, כשהצו או האישור לפי סעיף 24 בידו –
(1) להיכנס לכל מקום שיש לו יסוד סביר להניח שהנאשם נמצא בו;
(2) להשתמש בכוח סביר נגד אדם או רכוש במידה הדרושה לביצוע הצו.
26. ניתן צו מעצר ואין בו או בחוק זה הוראה אחרת, יעמוד בתקפו עד למתן פסק הדין אם לא בוטל לפני כן על ידי בית המשפט.
27. כל עצור, בין שהוגש עליו כתב אישום ובין שטרם הוגש, זכאי, לפי בקשתו, שתימסר בהקדם האפשרי ידיעה על מעצרו לאדם הקרוב אליו, במידה שידוע מקום הימצאו, וכן לעורך-דין שהעצור נקב בשמו, בכפוף לסעיף 12.
28. (א) על אף האמור בסעיף 27 או בכל דין אחר, רשאי שופט בית משפט מחוזי להרשות שלא תימסר ידיעה על מעצרו של אדם העצור בשל פשע, או שהידיעה תימסר רק למי שיקבע, אם אישר שר הבטחון בכתב שבטחון המדינה מחייב סודיות המעצר, או אם אישר המפקח הכללי של המשטרה בכתב שטובת החקירה מחייבת סודיות המעצר.
- (ב) הרשאה לפי סעיף זה תהיה לתקופה שאינה עולה על ארבעים ושמונה שעות; מותר להאריכה מזמן לזמן, ובלבד שסך כל התקופות לא יעלה על שבעה ימים.
29. אין הוראות סימן זה גורעות מהוראות פקודת הפרוצידורה הפלילית (מעצר חיסוף-שים)², חוק לתיקון דיני העונשין (בטחון המדינה), תשי"ז-1957³, או מכל חיקוק אחר בענין מעצר.

² חוקי איי כרך א', פרק ל"ג, עמ' 431.

³ סי' 235, תשי"ז, עמ' 172.

סימן ב': שחרור בערובה

30. חשוד בעבירה שטרם הוגש עליו כתב אישום, נאשם או נידון שערעור תלוי ועומד על פסק דינו, והוא נתון במעצר או במאסר (להלן – עצור), רשאי בית המשפט, לבקשתו, לצוות על שחרורו בערובה.
31. על אף האמור בסעיף 30, עצור בשל עבירה שדינה מיתה או שדינה מאסר עולם ועונש זה בלבד, או בשל עבירה לפי חוק התיקון דיני העונשין (בטחון המדינה), תשי"ז–1957, שדינה מאסר עולם, לא ישוחרר בערובה; ומי ששוחרר בערובה בשל עבירה אחרת, ויש לעצרו בשל עבירה מן המנויות בסעיף זה או שהואשם או שנידון בשל עבירה כזאת – כל צו לשחררו בערובה בטל.
32. בקשה כענין שחרור בערובה של עצור שטרם הוגש עליו כתב אישום, ידון בה בית משפט שלום; הוגש עליו כתב אישום, ידון בה בית המשפט שלפניו הוגש; הוגשה הודעת ערעור על פסק הדין או בקשת רשות לערער עליו וטרם הוחל בשמיעת הערעור, ידון בבקשה כענין השחרור בית המשפט שנתן את פסק הדין או בית המשפט שלערעור; ומשהוחל בשמיעת הערעור – בית המשפט שלערעור.
33. עצור ותובע רשאים לפנות לבית המשפט בבקשה לעיון חוזר בהחלטה שניתנה על ידיו בבקשה כענין שחרור בערובה לרבות בהחלטה לפי סעיף זה, אם נתגלו עובדות חדשות או נשתנו נסיבות והדבר עשוי לשנות את החלטתו הקודמת של בית המשפט.
34. העצור ותובע רשאים לערור על החלטה בבקשה כענין שחרור בערובה או בבקשה לעיון חוזר, לפני בית משפט שלערעור שידון בערר בשופט אחד. ניתנה החלטה בערר על ידי בית המשפט המחוזי וטרם הוגש כתב אישום על החשוד בעבירה, רשאים העצור ותובע לערור עליה לפני בית המשפט העליון שידון בערר זה בשופט אחד.
35. בעיון חוזר ובערר רשאי בית המשפט לקיים החלטה שעליה עוררים, לשנותה או לבטלה ולתת אחרת במקומה.
36. בקשה לשחרור בערובה שאינה מוגשת אנב דיון במתן צו מעצר, בקשה לעיון חוזר וערר יוגשו בכתב, ויכילו תמצית נימוקיהם; קדמו להם בקשות שחרור או עררים אחרים – יצורפו אליהם העתקים של אותם בקשות ועררים ושל פרוטוקול הדיון בהם; אולם בית המשפט רשאי, מטעמים שייראו בעיניו, להיזקק לבקשה גם אם לא צורפו העתקים כאמור.
37. דיון לפי הסעיפים 30, 33 ו-34 יהיה בפני העצור או המשוחרר בערובה או סניגורו ובפני תובע, אולם מותר לדון בבקשת העצור שלא בפני תובע אם ניתנה לתובע על הדיון הודעה מוקדמת של עשרים וארבע שעות, ומותר לדון בבקשת תובע שלא בפני המשוחרר בערובה אם הומצאה למשוחרר הודעה מוקדמת של ארבעים ושמונה שעות.
38. ערובה לפי סימן זה תהא בערכות עצמית של העצור, בין לכדה ובין בצירוף ערכות ערב, או בערבון כספי, של העצור או של ערב, או מקצתה בערכות ומקצתה בערבון, הכל כפי שיראה בית המשפט.
39. שחרור לפי סימן זה הוא על תנאי שהמשוחרר יתייצב למשפטו, לדיון בערעור או לנשיאת ענשו בכל מועד שיראה בית המשפט, ורשאי בית המשפט להוסיף תנאים ככל שימ"צא לנכון, ובהם הפקדת דרכון, ולצוות על איסור יציאה מן הארץ.

שחרור עצור

עבירות שאין לשחרר עליהן בערובה

סמכות כענין שחרור

עיון חוזר

ערר

הסמכות כענין חוזר ובערר

אופן הגשת בקשות

נוכחות בעלי הדין

הערובה

התנאים לשחרור בערובה

40. כתב ערבות וכתב ערבון (להלן – כתב ערובה) יפרטו את תנאי השחרור וייחתמו בפני שופט, רשם או מזכיר בית המשפט.
41. ביקש ערב לבטל ערבותו או להחזיר את ערבונו, רשאי בית המשפט להיענות לבקשה או לסרב לה, אולם לא יסרב לבקשה אם המשוחרר התייצב או הוכח לפני בית המשפט; נענה בית המשפט לבקשה, רשאי הוא לבטל את השחרור בערובה או לשנות את תנאיו.
42. נפטר ערב לפני שניתן צו על תשלום סכום ערבותו או על חילוט ערבונו, אחריותו על פי כתב הערובה בטלה וסכום ערבונו יוחזר לעזבונו; ורשאי בית המשפט, לבקשת תובע או ערב אחר, לבטל את השחרור בערובה או לשנות את תנאיו.
43. (א) לבקשת תובע רשאי בית המשפט, משהוכח לו כי המשוחרר הפר תנאי מתנאי השחרור, לצוות על מעצר המשוחרר; כן רשאי הוא, לאחר שניתן למשוחרר ולערב, לפי הענין, הודמנות להשמיע דברו, לצוות –
- (1) על תשלום סכום הערבות, כולו או מקצתו, לאוצר המדינה; דין צו כזה לכל ענין, פרט לערעור, כדין פסק דין לטובת המדינה במשפט אזרחי נגד המשוחרר או הערב, לפי הענין;
- (2) על חילוט הערבון, כולו או מקצתו, לטובת המדינה.
- (ב) על צו לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיפים 33 ו-34.
44. שוחרר עצור בערובה, רשאי שוטר, בין מיזמתו ובין לפניית ערב, לעצור את המשוחרר ללא צו מעצר אם יש לו יסוד סביר להניח שהמשוחרר עומד להימלט כדי להתחמק מן הדין או מן העונש. משוחרר שנעצר לפי סעיף זה יובא תוך ארבעים ושמונה שעות לפני בית המשפט להחלטה בדבר המשך מעצרו.
45. כל עוד לא הוגש כתב אישום על העצור רשאי לנהל הליכים לפי סימן זה, למעט הליכים לפי סעיפים 33 ו-34, גם שוטר שאיננו תובע, וכן רשאי לעשות שוטר כאמור אם הוגש כתב אישום על העצור על ידי תובע כאמור בסעיף 10 (א) (2).
- סימן ג': שחרור מלא**
46. חשוד הנתון במעצר ולא הוגש עליו כתב אישום תוך תשעים יום לאחר מעצרו, ישוחרר מהמעצר.
47. נאשם הנתון במעצר ולא התחיל משפטו תוך ששים יום לאחר שהוגש כתב האישום, ישוחרר מהמעצר.
48. נאשם הנתון במעצר ולא נגמר משפטו בערכאה ראשונה במתן פסק דין תוך שנה לאחר שהוגש כתב האישום, ישוחרר מהמעצר.
49. על אף האמור בסעיפים 46 עד 48 רשאי שופט של בית המשפט העליון לצוות על הארכת המעצר, או על מעצר מחדש, לתקופה שלא תעלה על שלושה חדשים, ולחזור ולצוות כך מזמן לזמן.
50. זוכה נאשם, בוטל האישום או הופסקו הליכי המשפט נגדו, ישוחרר מיד ממעצרו אם הוא עצור ואם שוחרר בערובה יופטרו, הוא וערביו, מערבותם, ויוחזר הערבון הכספי, הכל לפי הענין.

51. אין בהוראות סעיפים 46, 47, 48 או 50 כדי למנוע מעצר החשוד או הנאשם בשל מעשה אחר, או מצררו על ידי צו בית המשפט שלערעור לפי סעיף 20.

מעצר בשל מעשה אחר

פרק ד': הליכים שלפני המשפט

סימן א': תלונה, חקירה והעמדה לדין

52. כל אדם רשאי להגיש תלונה למשטרה על שבוצעה עבירה.

תלונה

53. נודע למשטרה על ביצוע עבירה, אם על פי תלונה ואם בכל דרך אחרת, תפתח בחקירה; אולם בעבירה שאינה פשע רשאי קצין משטרה בדרגת סקד ומעלה להורות שלא לחקור אם היה סבור שאין בדבר ענין לציבור או אם היתה רשות אחרת מוסמכת על פי דין לחקור בעבירה.

חקירת המשטרה

54. חומר שהושג בחקירה בעבירה שהיא פשע יועבר על ידי המשטרה לפרקליט מחוז. ובעבירה אחרת – לתובע המוסמך לנהל את התביעה, הכל כפי שנקבע על פי סעיף 10.

העברת חומר החקירה לתובע

55. הועבר חומר החקירה כאמור בסעיף 54, רשאי היועץ המשפטי לממשלה או פרקליט מפרקליטות המדינה להורות למשטרה להוסיף לחקור, אם מצא שיש צורך בכך לשם החלטה בדבר העמדה לדין או לשם ניהול יעיל של המשפט.

המשך החקירה

56. ראה התובע שהועבר אליו חומר החקירה שהראיות מספיקות לאישום אדם פלוני, יעמידו לדין, זולת אם היה סבור שאין במשפט ענין לציבור; אולם אם הועבר חומר החקירה לתובע כאמור בסעיף 10(א) (2), טעונה החלטה שלא להעמיד לדין מהטעם האמור אישור קצין משטרה בדרגת סקד ומעלה.

העמדה לדין

57. על החלטה שלא לחקור או שלא להעמיד לדין תימסר למתלונן הודעה בכתב בציון טעם ההחלטה.

הודעה על החלטה שלא לחקור או להעמיד לדין

58. על החלטה שלא לחקור או שלא להעמיד לדין, אם מפני שלא היה בחקירה או במשפט ענין לציבור ואם מפני שלא נמצאו ראיות מספיקות, רשאי המתלונן לערור לפני היועץ המשפטי לממשלה, זולת אם היתה העבירה מן המנויות בתוספת.

ערר

59. הערר יוגש באמצעות המשטרה או התובע, הכל לפי הענין, תוך שלושים יום לאחר שנמסרה למתלונן ההודעה לפי סעיף 57; אולם רשאי היועץ המשפטי לממשלה להאריך את המועד להגשת הערר.

מועד לערר

60. היועץ המשפטי לממשלה רשאי להעביר לפרקליט המדינה – דרך כלל, לסוגי ענינים או לענין מסויים – את סמכותו להחליט בעררים על החלטה שלא להעמיד לדין מפני שלא נמצאו ראיות מספיקות, וכן בעררים על החלטה שלא להעמיד לדין מפני שאין במשפט ענין לציבור כשהחלטה ניתנה על ידי תובע שאינו פרקליט מפרקליטות המדינה.

העברת סמכות לפרקליט המדינה

61. אדם שיש להעמידו לדין יגיש עליו תובע כתב אישום לכית המשפט.

כתב אישום

סימן ב': קובלנה

62. על אף האמור בסעיף 9 רשאי כל אדם להאשים בעבירה מן המנויות בתוספת, על ידי הגשת קובלנה לבית המשפט.

קובלנה

63. לא תוגש קובלנה לפי סימן זה על עובד מדינה בשל מעשה שעשה תוך מילוי תפקידו, אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה.
64. הוראות חוק זה הנוגעות לכתב אישום יחולו על קובלנה, בשינויים לפי הענין; בכל מקום שמדובר בכתב אישום גם קובלנה במשמע, ובכל מקום שמדובר בתובע גם קובל במשמע, אם אין כוונה אחרת משתמעת.
65. הוגשה קובלנה, יעביר בית המשפט העתק ממנה לפרקליט המחוז; התביעה תנוהל, על אף האמור בסעיף 9, על ידי הקובל או בא-כוחו, זולת אם פרקליט המחוז הגיש לכית המשפט, תוך חמישה עשר יום לאחר שקיבל העתק הקובלנה, הודעה שפרקליט מפרקליטות המדינה ינהל את התביעה.
66. הוגשה הודעה כאמור בסעיף 65, תוחלף הקובלנה בכתב אישום מטעם תובע.

החלפת קובלנה
בכתב אישום

סימן ג': עיון בראיות התביעה

67. הוגש כתב אישום בפשע או בעוון, רשאי הנאשם וסניגורו, וכן אדם שהוסמך לכך על ידי הסניגור, או, בהסכמת התובע, אדם שהוסמך לכך על ידי הנאשם, לעיין בכל זמן סביר בחומר החקירה שבידי התובע ולהעתיקו.
68. עיון בחומר החקירה או העתקה ממנו יהיו במשרד תובע או במקום אחר שתובע הועיד לכך, ובמעמד אדם שתובע מינה, דרך כלל או לענין פלוני, להבטיח שהעיון וההעתקה ייעשו בהתאם לחוק ולהוראות התובע.
69. המפריע או המכשיל אדם שנתמנה על פי סעיף 68 במילוי תפקידו, דינו – מאסר שלושה חדשים; המוציא מתוך החומר שנמסר לו לעיון או להעתקה מסמך או מוצג מבלי שקיבל לכך רשות בכתב מאת תובע, דינו – מאסר שנה.
70. לא יגיש תובע לכית המשפט ראייה ולא ישמיע עד שלנאשם או לסניגורו לא ניתנה הזדמנות סבירה לעיין בראייה או בהודעת העד בחקירה, אם נמסרה הודעה כזאת, וכן להעתיקם, מלבד אם ויתרו על כך.
71. הוראות סעיף 67 אינן חלות על חומר שאי-גילוי מותר או שגילוי אסור לפי כל דין, אולם הוראות סעיף 70 חלות עליו.
72. לא יגיש קובל לכית המשפט ראייה שבכתב שהיתה בידי, אלא אם המציא לנאשם העתק ממנה.
73. הוראות סימן זה אינן חלות על ראיות הכאות לסתור טענת הנאשם שהתובע לא יכול היה לצפותה מראש, או על ראיות להסברת העדרו של עד או לענינים פורמליים אחרים שאינם מהותיים לכירור האשמה.
74. הוראות סימן זה אינן גורעות מהוראות סעיף 38 לחוק לתיקון דיני העונשין (בטחון המדינה), תשי"ז–1957.

75. כתב אישום יכיל:

תוכן כתב
האישום

- (1) שם בית המשפט שאליו הוא מוגש;
- (2) ציון מדינת ישראל כמאשים או שם הקובל ומענו;
- (3) שם הנאשם ומענו;
- (4) תיאור העובדות המהוות את העבירה, בציון המקום והזמן במידה שאפשר לבררם;
- (5) ציון הוראות החיקוק שלפיו מואשם הנאשם;
- (6) שמות עדי התביעה.

76. מותר לצרף בכתב אישום אחד כמה אישומים אם הם מבוססים על אותן עובדות או על עובדות דומות או על סדרת מעשים הקשורים זה לזה עד שהם מהווים פרשה אחת; ובצירוף אישומים כאמור מותר, על אף כל דין אחר, לצרף לאישום כבית משפט מחוזי גם אישום בעבירה שאינה פשע.

צירוף אישומים

77. מותר להאשים בכתב אישום אחד כמה נאשמים אם כל אחד מהם היה צד לעבירות שבכתב האישום או לאחת מהן, בין כשותף ובין בדרך אחרת, או אם האישום הוא בשל סדרת מעשים הקשורים זה לזה עד שהם מהווים פרשה אחת; אולם אין באי-צירופו של צד אחד לעבירה מניעה לשפיטתו של צד אחר.

צירוף נאשמים

78. בית המשפט רשאי, בכל שלב שלפני הכרעת הדין, לצוות על הפרדת המשפט באישום פלוני שנכלל בכתב האישום, או על הפרדת משפטו של נאשם פלוני שהואשם עם אחרים.

הפרדת המשפט

79. ניתן צו להפרדת המשפט, יוגש כתב אישום אחר בשל האישום שהמשפט עליו הופרד או נגד הנאשם שמשפטו הופרד; ורשאי בית המשפט, אם הוא סבור שלא ייגרם על-ידי כך עיוות-דין, להמשיך במשפט שהופרד מן השלב אליו הגיע לפני ההפרדה.

כתב אישום חדש
בהפרדת המשפט

80. בית המשפט רשאי, בכל שלב שלפני הכרעת הדין, לצוות על איחוד הדין בכתבי אישום נפרדים התלויים ועומדים באותו בית משפט, אם מותר לצרפם בהתאם להוראות סעיפים 76 או 77 ובית המשפט סבור שהצירוף לא יגרום לעיוות דין.

איחוד משפטים

81. תובע רשאי, בכל עת עד לתחילת המשפט, לתקן כתב אישום, להוסיף עליו ולגרוע ממנו, במסירת הודעה לבית המשפט שתפרט את השינוי; בית המשפט ימציא העתק מן ההודעה לנאשם.

תיקון כתב אישום
על ידי התובע

82. בית המשפט רשאי, בכל עת שלאחר תחילת המשפט, לבקשת בעל דין לתקן כתב אישום, להוסיף עליו ולגרוע ממנו, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן; התיקון ייעשה בכתב האישום או יירשם בפרוטוקול.

תיקון כתב אישום
על ידי בית
המשפט

83. תובע רשאי, בכל עת שלאחר תחילת המשפט, לחזור בו מאישום שבכתב האישום, נגד נאשם אחד או יותר; אולם לא יעשה כן אם הודה הנאשם, בין בכתב על-פי סעיף 113 ובין בתשובתו לאישום, בעובדות שיש בהן כדי להרשיעו באותו אישום; לא היה בעובדות שהודה בהן כדי הרשעתו, רשאי התובע לחזור בו מן האישום ברשות בית המשפט.

חזרה מאישום

84. חזר בו תובע מאישום לפני תשובת הנאשם לאישום, יבטל בית המשפט את האישום שממנו חזר בו התובע; חזר בו לאחר מכן, יזכה בית המשפט את הנאשם מאותו אישום.

תוצאות חזרה
מאישום

סימן ה': זימון למשפט

85. משהוגש כתב אישום יקבע בית המשפט מועד למשפט; בית המשפט יודיע על המועד בכתב לתובע וימציא לנאשם הזמנה בכתב למשפט בצירוף העתק מכתב האישום; הגיש סניגורו לבית המשפט לפני קביעת המועד יפוי כוח לייצג את הנאשם במשפט. יודיע בית המשפט על המועד בכתב גם לסניגור.
86. הזמנה למשפט תכיל –
- (1) שם בית המשפט;
 - (2) ציון המאשים;
 - (3) שם הנאשם ומענו;
 - (4) תמצית האישום נגדו;
 - (5) המקום והמועד בהם עליו להתייצב;
 - (6) תמצית הוראות הסעיפים 113 ו-118.
87. נדחה המועד לתחילת המשפט או להמשכו, יודיע בית המשפט בכתב לתובע על המועד שקבע, וימציא לנאשם ולסניגורו הודעה בכתב עליו, אם לא הודיע להם על כך בעל-פה בשעת דיון.
88. הודעה בכתב והזמנה לפי סימן זה תיחתם בידי שופט, רשם או פקיד בית המשפט ובחותמת בית המשפט.
89. בית המשפט רשאי לתת בכל עת צו הבאה נגד הנאשם, אם ראה שיש צורך בכך כדי לכפות את התייצבותו למשפט במועד שנקבע.
90. על צו הבאה יחולו הוראות הסעיפים 21 עד 25, בשינויים לפי הענין.
91. העוצר אדם לפי צו הבאה ימסור לו עם העתק הצו גם הזמנה, או הודעה לפי סעיף 87, או העתק מהם.
92. בצו הבאה רשאי בית המשפט להורות לקצין משטרה לשחרר את הנאשם בערובה, כפי שיפורש בצו; כתב ערובה שניתן בפני הקצין יועבר לבית המשפט שנתן את הצו; על הערובה יחולו הוראות סעיפים 38 עד 44 בשינויים לפי הענין.
93. מי שנעצר על-פי צו הבאה ולא שוחרר לפי סעיף 92, יובא בלא דיחוי לפני בית המשפט, והוא יצווה על מעצרו או ישחררו בערובה.
94. (א) נאשם שנמלט או מסתתר ואין אפשרות למצאו, רשאי בית המשפט, לבקשת פרקליט מפרקליטות המדינה, ואם הוא סבור שהדבר עשוי להביא להתייצבותו של הנאשם, לצוות על תפיסת כל נכס מנכסיו של הנאשם, מטלטלין או מקרקעין, על רישום עיקול עליהם בפנקסי המקרקעין או על מינוי כונס נכסים עליהם, ולהורות מה ייעשה בנכס ובפני-רותיו כל עוד הצו בתקפו.
- (ב) צו לפי סעיף זה לא יפגע בזכותו של נושה לרדת לאותם נכסים.
- (ג) ניתן צו לפי סעיף זה, רשאי כל מי שתלוי בנאשם ותפיסת הנכס עשויה לפגוע בפרנסתו, לבקש מבית המשפט לבטל את הצו או לשנותו.

סימן ו': הזמנת עדים

95. בית המשפט יזמין, לבקשת בעל דין, כל אדם להעיד במשפט, זולת אם היה סבור שאין בהזמנת אותו אדם להועיל לבירור שאלה הנוגעת למשפט; וכן רשאי בית המשפט להזמין עד מטעמו. הזמנת עד
96. הזמנת עד תהיה בהמצאת הזמנה בכתב לעד או בהודעה בעל-פה לעד על ידי בית המשפט בשעת דיון. דרכי הזמנת עד
97. הזמנה בכתב לעד תיחתם בידי שופט, רשם או פקיד בית המשפט ובחותמת בית המשפט ותכיל – צורת ההזמנה ותכנה
- (1) שם בית המשפט;
 - (2) ציון בעלי הדין;
 - (3) שם המוזמן ומענו;
 - (4) המקום והמועד בהם עליו להתייצב;
 - (5) תמצית הוראות הסעיפים 101 ו-103.
98. בית המשפט רשאי, לבקשת בעל דין או מיזמת בית המשפט, לצוות על עד שהוזמן או על כל אדם אחר להמציא לבית המשפט במועד שיקבע בהזמנה או בצו, אותם מסמכים (בסימן זה – לרבות מוצגים אחרים) הנמצאים ברשותו ושפורטו בהזמנה או בצו. צו להמצאת מסמכים ומוצגים
99. בית המשפט רשאי לצוות על אדם הנוכח לפניו להעיד או להמציא לו מסמכים במועד שיקבע; ודינו של אדם כזה כדין מי שהומצאו לו הזמנה או צו להמצאת מסמכים. הזמנת עד על אחר
100. נוכח בית המשפט כי נבצר מעד לבוא לבית המשפט, רשאי הוא לגבות את עדותו במקום אחר. עד שנבצר ממנו לבוא לבית המשפט
101. מי שהוזמן להעיד ולא התייצב או נצטווה להמציא מסמכים ולא המציאם, רשאי בית המשפט לצוות על הבאתו לפני בית המשפט; על צו כזה יחולו הסעיפים 21 עד 25, ו-91 עד 93, בשינויים לפי הענין. כפיית הציות להזמנה או לצו
102. מי שהוזמן להעיד או נצטווה להמציא מסמכים, ויש לבית המשפט יסוד להניח כי הוא לא יתייצב או לא ימציא את המסמכים, רשאי בית המשפט – חיוב בערובה, מעצר ומניעת יציאה מן הארץ
- (1) לחייבו במתן ערובה, ואם נמנע ליתן ערובה – לצוות על מעצרו;
 - (2) לתת כל צו שימצא לנכון לשם הבטחת ההתייצבות או המצאת המסמכים, ובהן הפקדת דרכון ואיסור יציאה מן הארץ;
- על חיוב בערובה וצו לפי סעיף זה יחולו סעיפים 33, 34, 38 עד 44, בשינויים לפי הענין.
103. מי שהוזמן להעיד ולא התייצב או נצטווה להמציא מסמכים ולא המציאם, רשאי בית המשפט להטיל עליו, אף שלא בפניו, קנס מאתיים לירות, ואם הוזמן או נצטווה פעם נוספת ולא התייצב או לא המציא את המסמכים – מאסר חודש ימים או קנס ארבע מאות לירות לכל פעם נוספת. קנס או מאסר על אי-ציות
104. מי שהוטל עליו מאסר או קנס לפי סעיף 103 שלא בפניו, רשאי בית המשפט, לבקשתו, לעיין שנית במאסר או בקנס שהטיל, להקל בהם או לבטלם, ובית המשפט יבטלם אם שוכנע שהמבקש נמנע מלהתייצב או להמציא את המסמכים מסיבות שלא היתה לו שליטה עליהן. עיין מחדש

105. על החלטה להטיל מאסר או קנס לפי סעיף 103 ועל החלטה לפי סעיף 104 יתן בית המשפט מיד הודעה בכתב לנשיא בית המשפט שלרעור ורשאי הנשיא או שופט אחר של אותו בית משפט לבטל את הצו או לשנותו לקולה.

סימן ז': שמירת ראיות

106. הוגש כתב אישום לבית משפט. רשאי בית המשפט. לבקשת בעל דין, לגבות עדותו של אדם לאלתר, אם ראה שהעדות חשובה לכירור האשמה וכי יש יסוד סביר להניח שאי אפשר יהיה לגבותה במהלך המשפט; נפתחה חקירה בעבירה ועדיין לא הוגש עליה כתב אישום, רשאי לעשות כן בית משפט השלום או בית משפט מחוזי לבקשת תובע או לבקשת אדם העשוי להיות נאשם בעבירה.
107. עדות כאמור בסעיף 106 תיגבה, במידת האפשר, בפני תובע ובפני הנאשם או אדם העשוי להיות נאשם בעבירה.
108. (א) בהזמנת עדים ובסדרי גביית העדויות ינהגו ככל האפשר כדרך שנוהגים במהלך המשפט, ועל הפרוטוקול יחולו הוראות סעיפים 123 עד 127. בשינויים לפי הענין.
(ב) התנגדות לשאלה וטענות אחרות שהושמעו בשעת גביית העדות יירשמו בפרוטוקול, וההחלטה בהן תינתן על ידי בית המשפט שהעדות מוגשת לו כראיה.
109. הפרוטוקול בהליכי גביית העדות ייקרא באזני העד, ולאחר שיאשרנו יחתום עליו וכן יחתום עליו השופט; סירב העד לאשר או לחתום, יירשם הדבר בפרוטוקול.
110. עדות שנגבתה לפי סימן זה מותר להגישה כראיה במשפט אם אי אפשר להשיע את העד במהלך המשפט, ומשנתקבלה – דינה כדין עדות שנגבתה במהלך המשפט.
111. נתקבלה עדות שנגבתה לפי סימן זה ולא הייתה לבעל דין הזדמנות לחקור את העד, יביא בית המשפט עוכדה זו כחשכון בשקלו את העדות.
112. בסימן זה "גביית עדות" – לרבות קבלת מסמכים ומוצגים אחרים.

סדרי גביית
העדות

חתימת
הפרוטוקול

העדות כראיה
במשפט

עדות שנגבתה
שלא בפני בעל דין

קבלת מסמכים
ומוצגים

סימן ח': הודיה בכתב

113. עד לתחילת המשפט רשאי הנאשם, בהודעה בכתב לבית המשפט, להודות בעובדות הנטענות בכתב האישום, כולן או מקצתן, וכן לטעון עובדות נוספות; העתק מכתב ההודיה יומצא על ידי בית המשפט לתובע.
114. הודיה שבכתב אינה מונעת את הנאשם מטעון טענות מקדמיות או מהודות בעובדות או מטעון עובדות נוספות במהלך המשפט.

הודיה בכתב
אינה מונעת
טענות מקדמיות

פרק ח': הליכי המשפט

סימן א': מועד המשפט

115. כל עוד לא הוחל בגביית ראיות, רשאי בית המשפט מזמן לזמן לדחות את מועד תחילת המשפט או המשכו כפי הצורך; הוחל בגביית הראיות, ימשיך ברציפות יום יום עד גמירא, זולת אם ראה, מטעמים שיירשמו, כי אין כל אפשרות לנהוג כך.

רציפות המשפט

סימן ב': נוכחות בעלי הדין

116. באין הוראה אחרת בחוק זה לא יידון אדם בפלילים אלא בפניו. נוכחות הנאשם
117. הואשם תאגיד או חבר בני-אדם, לא יגוהל המשפט אלא בפני אדם המורשה כדין לייצג את התאגיד או חבר בני-האדם; אולם מותר לדון תאגיד או חבר בני-אדם שלא בפני מורשה אם נתקיימו התנאים האמורים בסעיף 118; מורשה כאמור דינו לענין סעיפים 89, 128, 145, 171 ו-174 כדין נאשם, והמצאת מסמך לתאגיד או לחבר בני-האדם – היא המצאה למורשה.
118. נאשם שהוזמן לתחילת המשפט ולא התייצב, מותר לדונו שלא בפניו –
- (1) אם הוא נאשם בחטא או בעוון והודה בהודיה שבכתב בכל העובדות הנטענות בכתב האישום, ולא טען בה עובדות נוספות שיש בהן לכאורה כדי לשנות את תוצאות המשפט;
- (2) אם ביקש שמשפטו יתנהל שלא בפניו והוא מיוצג בו על ידי סניגור, וכית המשפט סבור שלא יהיה כשפיטתו שלא בפניו משום עיוות דין לנאשם, אולם רשאי בית המשפט, בכל שלב של המשפט, לצוות על התייצבות הנאשם.
119. יידון נאשם שלא בפניו על פי סעיף 118(1), לא יגזור עליו בית המשפט עונש מאסר – למעט מאסר כשל אי-תשלום קנס – אלא אם ניתנה לו תחילה הזדמנות להשמיע את טענותיו לענין העונש בהתאם לסעיף 174. אין לגזור מאסר שלא בפני הנאשם
120. אין בהוראות סעיפים 116 עד 119 כדי לגרוע מסמכותו של בית המשפט להרחיק מאולם בית המשפט נאשם המפריע לדיוני בית המשפט, אולם ההליכים שהתנהלו שלא בפניו יובאו לידיעתו בדרך שיקבע בית המשפט. הודעת ההליכים לנידון שלא בפניו
121. לא התייצב התובע במועד שנקבע למשפט אף על פי שהודע לו המועד, ובית המשפט לא ראה לדחות את המשפט למועד אחר, ינהג בית המשפט כאמור בסעיף 84 כאילו חזר בו התובע מהאישום, אולם רשאי הוא להרשיע את הנאשם בעבירה המתגלית מן העובדות שהודה בהן או שהוכחו, ולגזור את דינו. העדר תובע
- סימן ג': פרוטוקול ותרגום
122. במשפט פלילי יגוהל פרוטוקול שישקף את כל הנאמר והמתרחש בו והנוגע למשפט. ניהול פרוטוקול
123. הפרוטוקול יירשם בידי השופט, בידי רושם שקבע בית המשפט, במכשיר הקלטה, באמצעי מיכני אחר או בידי עובד בית המשפט אשר נשיאו או שופט ראשי של בית משפט שלום, לפי הענין, אישרו קצצן – הכל כפי שיקבע בית המשפט; ורשאי בית המשפט, לבקשת בעל דין, להרשות רישום הפרוטוקול בידי קצצן אחר. רישום הפרוטוקול
124. כתב האישום, מסמכים שהוגשו ונתקבלו על ידי בית המשפט וכל תעודה הנוגעת למשפט יצורפו לפרוטוקול ויהיו חלק ממנו. צירוף מסמכים לפרוטוקול
125. בית המשפט רשאי, לבקשת בעל דין ולאחר שנתן ליתר בעלי הדין הזדמנות להשמיע את דבריהם, לתקן רישום בפרוטוקול כדי להעמידו על דיוקו. בית המשפט ייזקק לבקשת תיקון כאמור גם אם הגישה לאחר מתן פסק הדין וכל עוד לא עברה התקופה לערעור עליו. תיקון פרוטוקול
126. בקשה לתיקון של פרוטוקול וכל החלטה על בקשה כזאת יירשמו בפרוטוקול וההחלטה תיחתם בידי בית המשפט. רישום התיקון

127. פרוטוקול ישמש ראיה לכאורה למהלך המשפט, אולם בערעור באותו ענין אין לטעון נגד דיוקו של הפרוטוקול ואין להביא ראיות לטעות בו, אלא ברשות בית המשפט שלערעור.
128. הוברר לבית המשפט שהנאשם אינו יודע עברית, ימנה לו מתרגם או יתרגם לו בעצמו.
129. ראיה הנמטרת ברשות בית המשפט שלא בעברית, או שלא בלשון אחרת השגורה כפי בית המשפט ובעלי הדין, תתורגם על ידי מתרגם, ועדות שנמסרה כאמור תירשם בפרוטוקול תוך תרגומה לעברית, אם לא הורה בית המשפט הוראה אחרת; רישום התרגום בפרוטוקול ישמש ראיה לכאורה לדברים שתורגמו.
130. שכרו של מתרגם ישולם מאוצר המדינה, אם לא הורה בית המשפט הוראה אחרת. שכרו של מתרגם

סימן ד': פתיחת המשפט

131. בתחילת המשפט יקרא בית המשפט את כתב האישום באוני הנאשם, ויטכיר לו, אם ראה צורך בכך, את תכנו.
132. במהלך המשפט יסביר בית המשפט לנאשם, אם ראה צורך בכך, את הזכויות הנתונות לו להגנתו.
133. לאחר תחילת המשפט רשאי הנאשם לטעון טענות מקדמיות ובהן:
- (1) חוסר סמכות מקומית;
 - (2) חוסר סמכות עניינית;
 - (3) פגם או פסול בכתב האישום;
 - (4) העובדות המתוארות בכתב האישום אינן מהוות עבירה;
 - (5) זיכוי קודם או הרשעה קודמת בשל המעשה נושא כתב האישום;
 - (6) משפט פלילי אחר תלוי ועומד נגד הנאשם בשל המעשה נושא כתב האישום;
 - (7) חסינות;
 - (8) התיישנות;
 - (9) חנינה.

134. נטענה טענה מקדמית, יתן בית המשפט לתובע הזדמנות להשיב עליה, אולם רשאי הוא לדחותה גם אם לא עשה כן. בית המשפט יחליט בטענה לאתגר, זולת אם ראה להשהות את מתן החלטתו לשלב אחר של המשפט; נתקבלה טענה מקדמית, רשאי בית המשפט לתקן את כתב האישום או לבטל את האישום, ובמקרה של חוסר סמכות – להעביר את הענין לבית משפט אחר כאמור בסעיף 37 לחוק בתי המשפט, תשי"ז-1957.⁴
135. לא טען הנאשם טענה מקדמית בשלב זה, אין בכך כדי למנעו מלטעון אותה בשלב אחר של המשפט, אולם לגבי הטענות המפורטות בפסקאות (1) ו-(3) לסעיף 133 אין הוא רשאי לעשות כן, אלא ברשות בית המשפט.
136. לא בוטל האישום מכוח טענה מקדמית, ישאל בית המשפט את הנאשם מה תשובתו לאישום; הנאשם רשאי שלא להשיב, ואם השיב, רשאי הוא כתשובתו להודות בעובדות הנטענות בכתב האישום, כולן או מקצתן, או לכפור בהן, וכן לטעון עובדות נוספות בין אם הודה כאמור ובין אם לאו. תגובת הנאשם יכול שתיעשה על ידי סניגורו.

⁴ ס"ח 233, תשי"ז, עמ' 148.

137. הודה הנאשם בעובדה, אם כהודיה שבכתב לפני המשפט ואם במהלך המשפט. רשאי הוא בכל שלב של המשפט עד להכרעת הדין, לחזור בו ברשות בית המשפט מן ההודיה, כולה או מקצתה. חזרה מהודיה
138. עובדה שנאשם הודה בה יראוה כמוכחת כלפיו זולת אם ראה בית המשפט שלא לקבל את ההודיה כראיה או שהנאשם חזר בו מן ההודיה לפי סעיף 137. דין עובדה שהודו בה
139. נאשמו כמה נאשמים בכתב אישום אחד, ומהם הודו בעובדות שיש בהן כדי הרשעתם ומהם לא הודו כן, לא יגזור בית המשפט את דינם של הנאשמים שהודו לפני שנסתיים בירור האשמה של הנאשמים שלא הודו; אולם נאשם שהודה והוא נקרא להעיד במשפט, בין מטעם התביעה ובין מטעם הסניגוריה, יגזור בית המשפט את דינו, ולא יעיד אותו נאשם אלא לאחר שבגזר דינו. גזר דין של נאשמים שהודו
- סימן ה': בירור האשמה
140. לא הודה הנאשם בעובדות שיש בהן כדי להרשיעו באישום או באחד האישומים שבכתב האישום, או שהודה ובית המשפט לא קיבל את הודייתו, תביא התביעה לפני בית המשפט את ראיותיה לעובדות שלא נתקבלה עליהן הודיה, ורשאית היא להקדים להן דברי פתיחה. פרשת התביעה
141. בגמר ראיותיו יודיע התובע שפרשת התביעה הסתיימה. סיום פרשת התביעה
142. נסתיימה פרשת התביעה ולא הוכחה האשמה אף לכאורה, יזכה בית המשפט את הנאשם – בין על פי טענת הנאשם ובין מיזמתו – לאחר שנתן לקטיגור להשמיע את דברו בענין; הוראות סעיפים 164 ו-165 יחולו גם על זיכוי לפי סעיף זה. זיכוי בשל העדר הוכחה לכאורה
143. לא זוכה הנאשם לפי סעיף 142, רשאי הוא להביא לפני בית המשפט את ראיות הסניגוריה ורשאי הוא להקדים להן דברי פתיחה. פרשת הסניגוריה
144. נאשמו כמה נאשמים בכתב אישום אחד, ישאו תחילה את דברי פתיחתם, לפי הסדר שבו הם רשומים בכתב האישום, ולאחר מכן יביאו ראיותיהם, לפי אותו סדר, והכל אם לא הורה בית המשפט, לבקשת בעל דין, על סדר אחר. סדר הפתיחה והבאת ראיות של נאשמים אחדים
145. (א) הנאשם רשאי לנהוג באחת מאלה – דבר הנאשם
- (1) להעיד כעד הסניגוריה, ואז יהיה עשוי להיחקר חקירה שכנגד;
- (2) למסור הודעה, ואז לא ייחקר;
- (3) להימנע הן מעדות והן ממסירת הודעה.
- (ב) נאשם שבחר להעיד או למסור הודעה יעשה כן בתחילת הבאת ראיות הסניגוריה; אולם רשאי בית המשפט, לבקשתו, להתיר לו לעשות כן בשלב אחר של פרשת הסניגוריה.
146. נאשם שבחר להעיד, לא יישאל בחקירה שכנגד שאלות בענין הנוגע להרשעותיו הקודמות, מלבד אם העיד על אופיו הטוב או הביא ראיה אחרת לכך, בין בראיותיו ובין בחקירה שכנגד של עדי התביעה. סיני לחקירת נאשם
147. בגמר ראיותיו יודיע הנאשם שפרשת הסניגוריה הסתיימה. סיום פרשת הסניגוריה
148. בית המשפט רשאי להרשות לתובע להביא ראיות לסתור טענות העולות מראיות הסניגוריה ואשר התובע לא יכול היה לצפותן מראש, או להוכיח עובדות שהנאשם חזר בו מהודייתו בהן לאחר סיום פרשת התביעה. ראיות נוספות מטעם התובע

סתירת ראיות נוספות	149. הביא התובע ראיות נוספות, רשאי הנאשם להביא ראיות לסתור אותן.
ראיות מטעם בית המשפט	150. סיימו בעלי הדין הבאת ראיותיהם, רשאי בית המשפט, אם ראה צורך בכך, להורות על הזמנת עד – ואפילו כבר נשמעה עדותו בפני בית המשפט – ועל הבאת ראיות אחרות, אם לבקשת בעלי דין ואם מיזמת בית המשפט.
סתירת ראיות מטעם בית המשפט	151. הובאו ראיות לפי סעיף 150, רשאים בעלי הדין, ברשות בית המשפט, להביא ראיות לסתור אותן.
סיכומים לענין האשמה	152. כתום הבאת הראיות, או משנתקבלה הודיה בעובדות ולא הובאו ראיות, רשאים התובע ואחריו הנאשם להשמיע את סיכומיהם לענין האשמה.
סימן ו': סדר חקירת עדים	
עדים יעידו זה שלא בפני זה	153. עד שטרם העיד – פרט לנאשם – לא יהא נוכח בגביית עדותו של עד אחר, אולם עד ששמע עדותו של עד אחר, אינו נפסל לעדות בשל כך בלבד.
הזהרת עד והשבעתו	154. בית המשפט יזהיר את העד לפני גביית עדותו כי עליו להעיד אמת, שאם לא כן יהא צפוי לעונש הקבוע בחוק; העד יישבע להעיד אמת, אולם רשאי הוא, משהודיע שהוא עושה כן מטעמי דת או מצפון, שלא להישבע אלא להצהיר בהן צדק, זולת אם היה בית המשפט משוכנע שטעמי העד ניתנו שלא כתום לב.
עדות קטין	155. קטין שלא מלאו לו ארבע עשרה שנה, וסבור בית המשפט כי אין הוא מביין טיבה של שבועה, מותר לקבל את עדותו שלא בשבועה.
חקירת עד על ידי בעלי הדין	156. עד נחקר תחילה על ידי בעל הדין שביקש את שמיעת עדותו; אחריו רשאי בעל הדין שכנגד לחקור את העד חקירה שכנגד, ואחריו רשאי בעל הדין שביקש את שמיעת העד לחזור ולחקרו חקירה חוזרת; בית המשפט רשאי להרשות לבעל הדין להציג לעד שאלה נוספת גם כתום חקירתו כאמור.
חקירה על ידי בית המשפט	157. סיימו בעלי הדין את חקירתם, רשאי בית המשפט לחקור את העד; ורשאי הוא לשאול עד שאלה גם במהלך חקירתו על ידי בעלי הדין להבהרת ענין שנתעורר בה.
חקירה נוספת על ידי בעלי הדין	158. חקר בית המשפט עד, רשאי כל בעל דין לחקור את העד חקירה נוספת להבהרת ענין שנתעורר בחקירתו של בית המשפט.
עדים במשפט של נאשמים אחרים	159. נאשמו כמה נאשמים בכתב אישום אחד ולא הורה בית המשפט, לבקשת בעל דין, על סדר אחר, יהא סדר חקירת העדים, כזה:
<p>(1) היה העד עד תביעה – יחקרוהו הנאשמים חקירה שכנגד לפי הסדר שבו הם רשומים בכתב האישום;</p> <p>(2) היה העד עד סניגוריה – יחקרוהו חקירה ראשית תחילה הנאשם שביקש שמיעת עדותו ואחר כך יתר הנאשמים לפי הסדר שבו הם רשומים בכתב האישום, ובחקירה חוזרת – בהיפוך הסדר האמור.</p>	
עד תביעה שלא נקרא להעיד	160. לא קרא התובע עד שצויין כעד התביעה בכתב האישום, והעד נקרא להעיד על ידי הנאשם, רשאי בית המשפט להרשות לנאשם לחקור את העד בחקירה ראשית כאילו היתה חקירה שכנגד ולקבוע סדר חקירתו על ידי בעלי הדין האחרים.

עד עויין 161. קבע בית המשפט כי עד שנקרא על ידי בעל דין הוא עד עויין לאותו בעל דין – בין מפני שמסר בבית המשפט עדות הסותרת את עדותו בחקירת המשטרה ובין מטעם אחר – רשאי הוא להרשות לבעל הדין לחקור את העד בחקירה הראשית כאילו היתה חקירה שכנגד ולקבוע סדר חקירתו על ידי בעלי הדין האחרים.

זכות חקירה שכנגד במקרים מסויימים 162. היה לבית המשפט יסוד להניח כי עדו של אחד הנאשמים יעיד לרעת נאשם אחר, רשאי הוא להרשות לנאשם האחר, אם לא חקר את העד חקירה ראשית, לחקרו חקירה שכנגד לפני התובע.

עדות מטעם בית המשפט 163. נקרא עד להעיד מיזמת בית המשפט לפי סעיף 150 יתן בית המשפט לבעלי הדין הזדמנות לחקרו חקירה שכנגד בסדר שיקבע.

סימן ז': פסק הדין

הכרעת הדין 164. בתום ברור האשמה יחליט בית המשפט בהחלטה מנומקת בכתב (להלן – הכרעת הדין) על זיכוי הנאשם, או, אם מצא אותו אשם, על הרשעתו; בית המשפט יקרא את הכרעת הדין על נימוקיה בפומבי, יחזום עליה ויסמנה בתאריך הקריאה.

נימוקים בזיכוי 165. זיכה בית המשפט את הנאשם, רשאי הוא, על אף האמור בסעיף 164, לזות את נימוקיו תוך שלושים יום מיום קריאת הכרעת הדין ולהמציאם לבעלי הדין בכתב או לקראם בפומבי.

הרשעה בעבירה על פי עובדות שלא נטענו בכתב האישום 166. בית המשפט רשאי להרשיע נאשם בעבירה שאשמתו בה נתגלתה מן העובדות שהוכחו לפניו, אף אם עובדות אלה לא נטענו בכתב האישום, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן; אולם לא יוטל עליו בשל כך עונש חמור מזה שאפשר היה להטיל עליו אילו הוכחו העובדות כפי שנטענו בכתב האישום.

הרשעה בעבירה שאינה בתחום הסמכות 167. לענין סעיף 166 אין נפקא מינה שהעבירה שנתגלתה אינה בתחום סמכותו העניינית של בית המשפט, אולם אם נתגלתה עבירה שהיא פשע בבית המשפט שאינו מוסמך לדון בו, יעביר את הענין לבית משפט מחוזי, והלה ידון בו כאילו הובא לפניו מלכתחילה, ורשאי הוא לדון בו מן השלב שאליו הגיע בית המשפט הקודם.

הרשעה בעבירות אחדות 168. בית המשפט רשאי להרשיע נאשם בשל כל אחת מן העבירות שאשמתו בהן נתגלתה מן העובדות שהוכחו לפניו, אך לא יענישנו יותר מפעם אחת בשל אותו מעשה.

ראיות לקביעת העונש 169. הרשיע בית המשפט את הנאשם, רשאי התובע להביא ראיות לענין העונש ובכלל זה ראיות להרשעותיו הקודמות של הנאשם.

דרכי הוכחת הרשעות קודמות 170. מותר לקבל כראיה להרשעה קודמת, בנוסף לכל דרך אחרת של הוכחה כדין, העתק מרשימת ההרשעות הקודמות של הנאשם המתנהלת על ידי המשטרה –

(1) כשהדיון מתנהל בפני הנאשם – אם העתק הרשימה הוגש לבית המשפט, והנאשם לא הכחיש את ההרשעות;

(2) כשהדיון מתנהל שלא בפני הנאשם – אם העתק הרשימה הומצא לו על ידי התובע, והנאשם לא הודיע לבית המשפט בכתב, תוך שבעה ימים מיום שהגיעה הרשימה לידי, שהוא מכחיש את ההרשעות.

דברי תנאים 171. סיים התובע הבאת ראיותיו לענין העונש, או שלא הביא ראיות כאלה, רשאי הנאשם לנהוג, לענין העונש, כאמור בסעיף 145, וכן רשאי הוא להביא ראיות להקלת העונש.

172. לפני מתן גזר הדין רשאי בית המשפט, לאחר שנתן לנאשם הזדמנות להשמיע טענותיו בענין, לצוות על בדיקת הנאשם על ידי רופא או מומחה אחר; ורשאי בית המשפט לצוות על חקירות אחרות הנראות לו מועילות לקביעת העונש.
173. העתק התסקיר של קצין מבחן שנתקבל לפי סעיף 19 לחוק לתיקון דיני העונשין (דרכי ענישה), תשי"ד-1954, ושל תוצאות הבדיקות והחקירות האחרות יימסרו לתובע ולסניגורו של הנאשם, אם יש לו סניגור, ובית המשפט ישמע כל טענה לכתוב בהם; אולם רשאי בית המשפט לצוות שהעתק כאמור יימסר גם לנאשם, ורשאי בית המשפט, על פי הצעה מנומקת של קצין המבחן או על פי יזמתו הוא, לצוות מטעמים מיוחדים שאין לגלות את תכנם, כולו או מקצתו, לבעלי הדין.
174. נסתיימו ההליכים האמורים בסעיפים 169 עד 173, רשאים התובע ואחריו הסניגור והנאשם להשמיע את טענותיהם לענין העונש.
175. כחום הטענות לענין העונש יגזור בית המשפט את דינו של הנאשם; בית המשפט יקרא את גזר הדין בפומבי, יחתום עליו ויסמנו בתאריך קריאתו.
176. אין בהוראות סימן זה כדי למעט מהוראות כל דין המתיר שלא להרשיע נאשם אף אם הוכחה אשמתו, או שלא להטיל עליו עונש אף אם הורשע.
177. הכרעת הדין וגזר הדין מהווים יחד את פסק הדין.
178. כחום קריאת גזר הדין יסביר בית המשפט לנאשם את זכותו לערער על פסק הדין ויודיע לו על המועד להגשת הערעור.

פרק ו': ערעור

179. ערעור, בין של הנאשם ובין של התובע, יהיה בהגשת הודעת ערעור לבית המשפט שלפניו מערערים (כפרק זה – בית המשפט), אם כמישרין ואם באמצעות בית המשפט שעל פסק דינו מוגש הערעור.
180. התקופה להגשת הערעור היא ארבעים וחמישה יום מיום מתן פסק הדין, ואם ניתנה הכרעת הדין ללא נימוקים – מיום מתן הנימוקים; היתה דרושה רשות לערער, תוגש בקשת הרשות תוך אותה תקופה, והודעת הערעור תוגש תוך שלושים יום מיום מתן הרשות.
181. ניתנו פסק הדין, נימוקיו או הרשות לערעור שלא בפני הנאשם, יתחילו התקופות האמורות בסעיף 180, לגבי הנאשם, מיום שהומצאו לו.
182. בית המשפט רשאי, לבקשת מערער, להרשות הגשת ערעור לאחר שעברו התקופות האמורות בסעיפים 180 ו-181.
183. פסק דין המטיל עונש מוות יהא נדון בערעור אף אם הנאשם לא ערער עליו.
184. לא ניתנו בהודעת הערעור נימוקי הערעור או לא פורטו במידה מספקת, רשאי בית המשפט להורות למערער להגיש נימוקים, או נימוקים מפורטים יותר, במועד שיקבע; לא עשה המערער כך, רשאי בית המשפט, בתחילת הדיון בערעור, לדחות את הערעור מחוסר נימוקים.
185. המערער רשאי בכל שלב של הערעור, ברשות בית המשפט, לתקן את הודעת הערעור או את נימוקיו.

⁵ ס"ח 166, תשי"ד, עמ' 234; ס"ח 338, תשכ"א, עמ' 115.

186. בית המשפט רשאי לדון בבקשת רשות לערער כאילו היתה הודעת ערעור.	דיון לפי בקשת רשות
187. מערער רשאי לחזור בו מערעורו, אולם משנסתיימו טענות בעלי הדין לא יחזור בו אלא ברשות בית המשפט.	חזרה מערעור
188. הוגשו על פסק דין ערעורים על ידי יותר מבעל דין אחד, יאוחדו הערעורים וידונו כאחד, אולם רשאי בית המשפט לדון בהם בנפרד.	איחוד ערעורים
189. הדיון בערעור יהיה בפני בעלי הדין; אולם אם הוזמן בעל דין ולא התייצב, רשאי בית המשפט לדון בערעור שלא בפניו.	דיון בפני בעלי הדין
190. (א) בערעור יטען תחילה המערער ואחריו המשיב, ואחריו רשאי המערער לטעון כתשובה לטענות המשיב.	סדר הטענות בערעור
(ב) באיחוד ערעורים של נאשם ושל תובע יטען תחילה הנאשם, זולת אם הורה בית המשפט על דרך אחרת; באיחוד ערעוריהם של נאשמים אחדים יקבע בית המשפט את סדר הטענות ביניהם.	
(ג) יכול בית המשפט להרשות לכל אחד מבעלי הדין להוסיף לטעון או להשיב על טענות בעל דין אחר.	
(ד) נתבקש בית המשפט להחליט בענין ענשו של נאשם, רשאים לעולם סניגוריו ואחריו הנאשם לטעון אחרונה לפני סיום הדיון.	
191. בית המשפט רשאי, אם היה סבור כי הדבר דרוש לעשיית צדק, לגבות ראיות או להורות לערכאה הקודמת לגבות ראיות שיוורה.	גביית ראיות
192. בית המשפט רשאי להסיק מחומר הראיות שהיה לפני הערכאה הקודמת או לפני מסקנות שונות משהסיקה הערכאה הקודמת או לקבוע כי אין בו יסוד למסקנותיה.	שינוי במסקנות
193. בית המשפט רשאי, בפסק דינו, לעשות אחת מאלה: (1) לקבל את הערעור, כולו או מקצתו, ולשנות את פסק הדין של הערכאה הקודמת או לבטלו וליתן אחר במקומו, או להחזיר את המשפט עם הוראות לערכאה הקודמת; (2) לדחות את הערעור; (3) ליתן בקשר לפסק הדין כל החלטה אחרת שהערכאה הקודמת היתה מוסמכת לתתה.	סמכות בית המשפט שלערער
194. הוחזר המשפט לערכאה הקודמת, רשאית היא, בכפוף להוראות בית המשפט שלערעור, להיזקק לראיות שנגבו על ידיה מלכתחילה בלי לגבותן שנית.	ראיות במשפט שהוחזר
195. בית המשפט רשאי לדחות ערעור אף אם קיבל טענה שנטענה, אם היה סבור כי לא נגרם עיוות דין.	דחיית ערעור על אף טענה שנתקבלה
196. בית המשפט רשאי להרשיע נאשם בעבירה שאשמתו בה נתגלתה מן העובדות שהוכחו, אף אם היא שונה מזו שהורשע בה בערכאה הקודמת, ואף אם אותן עובדות לא נטענו בערכאה הקודמת, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן; אולם לא יוטל עלי. עונש חמור מזה שאפשר היה להטיל עליו אילו הוכחו העובדות כפי שנטענו בכתב האישום.	הרשעה בעבירה שונה

197. בית המשפט לא יגדיל עונש שהוטל על נאשם, אלא אם הוגש ערעור על קולת העונש. תנאי להגדלת העונש
198. בית המשפט יקרא את פסק דינו על נימוקיו בפומבי, יחתום עליו ויסמנו בתאריך קריאתו, אולם אם זיכה את הנאשם או דחה ערעור על זיכוי, רשאי הוא לתת את נימוקיו תוך שלושים יום מיום קריאת פסק הדין ולהמציאם לבעלי הדין בכתב או לקראם בפומבי. קריאת פסק דין בערעור
199. פסק דין בערעור שיש עליו ערעור נוסף, יסביר בית המשפט לנאשם כתום קריאתו את זכותו לערעור הנוסף ויודיע לו על המועדים הקבועים לכך. הסברת זכות הערעור
200. נוסף על האמור בפרק זה רשאי בית המשפט לתת כל הוראה שהערכאה הקודמת מוסמכת לתתה על פי כל דין, בתיאומים לפי הענין. מתן הוראות אחרות
201. בפרק זה, לגבי ערעור נוסף, "הערכאה הקודמת" – לרבות הערכאה שעליה היה הערעור הראשון. מירושים

פרק ז': הוראות שונות

202. בכל עת שלאחר הגשת כתב אישום ולפני הכרעת הדין, רשאי היועץ המשפטי לממ"שלה, בהודעה מנומקת בכתב לבית המשפט, לעכב את הליכי המשפט; הוגשה הודעה כאמור פסיק בית המשפט את ההליכים באותו משפט. עיכוב הליכים
203. עוכבו הליכים לפי סעיף 202, רשאי היועץ המשפטי לממשלה, בהודעה בכתב לבית המשפט, לחדשם כל עוד לא עברו מיום עיכובם, בפשע – 5 שנים, ובעוון – שנה; הוגשה הודעה כאמור, יחדש בית המשפט את ההליכים, ורשאי הוא להמשיך בהם מן השלב שאליו הגיע לפני ההפסקה. עוכבו הווליקים בשניה לא יחודשו עוד. יחדש הליכים
204. נבצר משופט מסיבה כל שהיא לסיים משפט, בין שהתחיל בגביית ראיות ובין שטרם התחיל בה, רשאי שופט אחר להמשיך במשפט מן השלב שאליו הגיע קודמו, ורשאי הוא, לאחר שנתן הזדמנות לבעלי הדין להשמיע טענותיהם לענין, לנהוג בראיות שנגבו על-ידי קודמו כאילו גבה אותן בעצמו או לחזור ולגבותן, כולן או מקצתן. המשך משפט בסני שופט אחר
205. הורכב בית המשפט משלושה שופטים או יותר ונבצר מאחד מהם מסיבה כל שהיא לסיים את המשפט או הערעור, ונקבע שופט אחר במקומו, רשאי בית המשפט בהרכבו החדש לנהוג כאמור בסעיף 204. שינוי בהרכב חבר שופטים
206. מקום שבית המשפט דן בשלושה שופטים או יותר, כל סמכות הנתונה לפי חוק זה לבית המשפט – לרבות סמכות לעשות פעולה שבית המשפט נדרש לעשותה – תהיה, כל עוד לא הורכב בית המשפט, בידי כל שופט של אותו בית משפט, ומשהורכב, בשעה שבית המשפט אינו יושב בדין, בידי אב בית הדין; פעולה לפי סעיפים 13, 95, 123, 128, 131, 132, 178 ו-199 תיעשה על ידי אב בית הדין גם כשבית המשפט יושב בדין. סמכות שופט ואב בית דין
207. נפטר אדם ייפסק כל הליך פלילי נגדו. מות העבריין
208. אין מצרפים תביעה אורחית למשפט פלילי. אי צירוף תביעה אורחית

209. (א) מסמך שיש להמציאו לאדם לפי חוק זה, המצאתו תהיה כאחת מאלה:

- (1) במסירה לידו; ובאין למצאו במקום מגוריו או במקום עסקו – לידו בן משפחתו הגר עמו ונראה שמלאו לו שמונה עשרה שנה, ובתאגיד ובחבר בני-אדם – במסירה במשרדו הרשום או לידו אדם המורשה כדין לייצגו;
- (2) במשלוח מכתב רשום לפי מענו של האדם, התאגיד או חבר בני האדם, עם אישור מסירה; בית המשפט רשאי לראות את התאריך שבאישור המסירה כתאריך ההמצאה.

(ב) מסירת המסמך לידו סניגור הנאשם, או מסירתו במשרד הסניגור לידו פקידו, וכן משלוח מכתב רשום עם אישור מסירה לפי מען משרדו, כמוה כהמצאה לנאשם, זולת אם הודיע הסניגור לבית המשפט, תוך חמישה ימים, כי אין ביכולתו להביא את המסמך לידיעת הנאשם.

(ג) נוכח בית המשפט כי המצאה לפי סעיף זה לא בוצעה עקב סירוב לקבל את המסמך או המכתב, או לחתום על אישור המסירה, רשאי בית המשפט לראות את המסמך כאילו הומצא כדין.

(ד) נוכח בית המשפט שאי אפשר להמציא את המסמך כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב), רשאי הוא להורות על המצאתו באחת הדרכים האלה:

- (1) בהדבקת עותק שלו במקום הנראה לעין בבנין בית המשפט, וכן בבית שבו, כידוע, גר או עסק הנמען לאחרונה;
- (2) בפרסום מודעה ברשומות או בעתון יומי;
- (3) בכל דרך אחרת שתיראה לו.

210. בכל ענין של סדר הדין שאין עליו הוראה בחיקוק, ינהג בית המשפט בדרך הנראית לו טובה ביותר לעשיית משפט צדק.

סדרי דין באין הוראות

211. ליקוי טכני בעריכתו של מסמך הנערך לפי חוק זה, אין בו כדי לפגום בתקפם של ההליכים על פיו, אולם אם נראה לבית המשפט כי יש בדבר חשש לעיוות דינו של הנאשם, רשאי הוא לדחות את הדיון למועד אחר או להורות הוראה אחרת כדי להסיר את החשש.

פגמים שאינם פוגמים בדין

212. בעבירות שנקבעו כעבירות קנס רשאי שר המשפטים לקבוע, בתקנות, סדרי דין מיוחדים, אף בסטיה מהוראות חוק זה, לענין הודיה ולענין הרשעה וריצוי העונש ללא שפיטה בבית המשפט.

סדרי דין מיוחדים לעבירות קנס

213. בעבירות לפי פקודת התעבורה⁶ או התקנות לפיה, פקודת העיריות⁷, ופקודת ביטוח כלי רכב של מנוע (סיכוני צד שלישי),⁸ 1947, או לפי חיקוק אחר ששר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, קבע לכך, רשאי שר המשפטים לקבוע בתקנות סדרי אישום ומסירת הזמנה למשפט, אף בסטיה מהוראות חוק זה.

סדרי הזמנה בעבירות קלות

⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, תשכ"א, עמ' 173.

⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197.

⁸ ע"ר 1947, תוס' 1, מס' 1568, עמ' 41.

214. (א) בעבירות לפי פקודת התעבורה או התקנות לפיה, או לפי פקודת ביטוח כלי רכב של מנוע (סיכוני צד שלישי), 1947, שלא גרמו לתאונת דרכים כה נחבל אדם חבלה של ממש, או לפי חיקוק אחר ששר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, קבע לכך, רשאי שר המשפטים לקבוע בתקנות, דרך כלל או כסייגים –

(1) כי נאשם שלא התייצב בבית-המשפט ולא מסר הודעה לפי סעיף 113 יראוהו כמודה בכל העובדות שנטענו בכתב האישום, ומותר לדונו שלא בפניו;
(2) כי נאשם שמסר הודעה לפי סעיף 113 רשאי לבקש בהודעתו שבית המשפט ידון אותו גם בשל עבירות אחרות שהוא מודה שעבר אותן, ואם הורשע שלא בפניו על-פי הודיה בעבירה שהואשם בה, יחולו הוראות סעיף 14 לחוק לתיקון דיני העונשין (דרכי ענישה), תשי"ד–1954.

(ב) פסק דין מרשיע שניתן לפי תקנות על-פי סעיף קטן (א) (1) רשאי בית המשפט שנחננו לבטלו על-פי בקשת הניידון, אם הוגשה תוך חמישה עשר יום מהיום שהומצא לו פסק הדין.

215. (א) הוראות חוק זה אינן גורעות מסמכותו של אדם המוסמך על-פי חיקוק אחר לחקור בעבירה או לנהל את התביעה.

(ב) חוקר כאמור יעביר את חומר החקירה לפרקליט המחוז; אולם אם נקבע בחיקוק אדם אחר המוסמך לנהל את התביעה באותה עבירה, יעביר את חומר החקירה לאדם כאמור.

216. הוראות חוק זה אינן גורעות מהוראות חוק בתי-המשפט, תשי"ז–1957⁹, זולת אם נאמר כן במפורש.

217. (א) הוגש לבית משפט כתב אישום לפני תחילתו של חוק זה, יימשכו הליכי המשפט כאילו לא נכנס חוק זה לתקפו.

(ב) מי שערכ תחילתו של חוק זה היה מוסמך מטעם היועץ המשפטי לממשלה לשמש תובע, רואים אותו כנציגו לפי חוק זה.

(ג) עבירה ועונש שהתיישבו לפני תחילתו של חוק זה וטרם עברו עליהם התקופות האמורות בסעיפים 7 ו-8, לפי הענין, אין בהוראות חוק זה כדי לבטל את התיישבותם; עבירה ועונש שטרם התיישבו לפני תחילת חוק זה, יחולו על התיישבותם הוראות סעיפים 7 ו-8, לפי הענין.

218. בחוק זה –

“מעשה” – לרבות נסיון או מחדל;

“הרשעה”, לענין סעיף 2 – לרבות העמדה למבחן ללא הרשעה תחילה.

219. בסעיף 36 לחוק לתיקון דיני העונשין (דרכי ענישה), תשי"ד–1954, בסופו יוסף:
“ובמשפט המתנהל על ידי קובל רשאי הוא לצוות על תשלום כאמור על ידי הקובל”.

220. בפקודת החוק הפלילי 1936¹⁰, אחרי סעיף 3 יבוא:

“תחולת חלק זה 3א. הוראות חלק זה, פרט לסעיף 4, יחולו גם על עבירות שלא לפי פקודה זו, מלבד אם נאמר אחרת בחיקוק הקובע את העבירה”.

⁹ ס"ח 233, תשי"ז, עמ' 148.

¹⁰ ע"ר 1936, תוס' 1, מס' 652, עמ' 263.

221. בפקודת העדות 11 –

תיקון סקודת
העדות

(1) לאחר סעיף 6 יבוא:

6א. לא יורשע נאשם על סמך עדות של קטין שנחקבלה שלא בשבועה, אלא אם יש לה סיוע.”

(2) לאחר סעיף 9 יבוא:

9א. הודעה שמסר נאשם מותר להוכיחה בעדותו של אדם ששמע את ההודעה; נרשמה ההודעה בכתב והנאשם חתם עליה או קיים אותה באופן אחר, מותר להוכיחה בעדות על כך ממי שהיה נוכח באותו מעמד.”

222. בסעיף 22 לחוק ההסגרה, תשי”ד–1954 12 –

תיקון חוק
ההסגרה,
תשי”ד–1954

(1) במקום פסקה (2) יבוא:

”(2) מבוקש שנעצר לפי סעיף 5 או 7 – כעצור שטרם הוגש עליו כתב אישום;”

(2) בפסקה (3), במקום ”כצו העמדה לדין” יבוא ”כהגשת כתב אישום”.

223. בפקודת העמדת עבריינים במבחן, 1944 13 –

תיקון סקודת
העמדת עבריינים
במבחן, 1944

(1) בסעיף 3 (1), ברישה, יימחקו המלים ”במשפט תכוף” ובפסקה (ב), במקום ”לתת צו מבחן בלי לגשת לחיובו בדין” יבוא ”לתת צו מבחן בלי להרשיעו – מלבד אם הוטל על הנאשם עונש מאסר על תנאי שבית המשפט רשאי לצוות על ביצועו עקב הרשעתו בעבירה שהואשם עליה”;
(2) סעיף 3 (2) – יימחק.

224. בפקודת הפרוצידורה הפלילית (מעצר וחיפושים) 14, במקום סעיף 2 יבוא:

תיקון סקודת
הפרוצידורה
הפלילית (מעצר
והחיפושים)

2. בפקודה זו, פרט לסעיף 9, בכל מקום שמדובר בשופט של בית משפט שלום, אף שופט של בית משפט מחוזי במשמע.”

225. חוק לתיקון סדרי הדין הפלילי (חקירת פשעים וסיבות מוות), תשי”ח–1958 15, ייקרא ”חוק חקירת סיבות מוות, תשי”ח–1958”.

שינוי שם

226. בטלים –

ביטולים

- (1) פקודת הפרוצידורה הפלילית (שפיטה על פי כתב אישום) 16;
- (2) סעיפים 2, 3, 4 ו-5 לפקודת חוק הפרוצידורה (תיקון), 1934 17;
- (3) פקודת הפרוצידורה הפלילית (שפיטות תכופות בכתב משפט מחוזיים).

11 חוקי אי”י, כרך א’, פרק נ”ד, עמ’ 650.
12 ס”ח 163, תשי”ד, עמ’ 174.
13 ע”ר 1844, חוס’ 1, מס’ 1360, עמ’ 126.
14 חוקי אי”י, כרך א’, פרק ל”ג, עמ’ 431.
15 ס”ח 242, תשי”ח, עמ’ 54.
16 חוקי אי”י, כרך א’, פרק ל”ו, עמ’ 446.
17 ע”ר 1834, חוס’ 1, מס’ 459, עמ’ 177.

18 1946, ותקנות-בתי-המשפט המחוזיים (משפטים תכופים), 19 1938; ובכל מקום בחיקוק שמדובר בחיקוקים אלה או בדיון תכופ או במשפט תכופ, יבואו במקומם חוק זה או הליכים לפיו;

- (4) פקודת שיפוט בתי משפט השלום, 1947²⁰;
- (5) תקנות הפרוצידורה בבתי משפט השלום, 1940²¹;
- (6) חוק הפרוצידורה הפלילית העותמאני מיום 26 ביולי 1879;
- (7) פקודת לימוד סניגוריה על אסירים עניים²²;
- (8) פקודת השחרור בערכות, 1944²³;
- (9) חוק לתיקון סדרי הדין הפלילי (סיכומי טענות), תשי"ז—1957²⁴;
- (10) סעיפים 19 (ד) ו-33 לחוק לתיקון דיני העונשין (דרכי ענישה), תשי"ד—1954, ובסעיף 31 בו יימחקו המלים "ולא השים עצמו צד אזרחי לקובלנה";
- (11) סעיפים 1 עד 18 לחוק לתיקון סדרי הדין הפלילי (חקירת פשעים וסיבות מוות), תשי"ח—1958²⁵;
- (12) תקנות סדרי הדין הפלילי (חקירת פשעים), תשי"ח—1958²⁵;
- (13) תקנות סדרי הדין הפלילי (מועד חקירת פשעים), תשי"ט—1959²⁶;
- (14) סעיף 21 לפקודת החוק הפלילי, 1936²⁷;
- (15) סעיף 31 לפקודת הפרשנות²⁷;
- (16) סעיפים 3, 4 ו-6 לחוק בתי המשפט (עבירות שענשן מוות), תשכ"א—1961²⁸;
- (17) סעיף 12 לחוק למניעת מפגעים, תשכ"א—1961²⁹;
- (18) סעיף 24 לפקודת התעבורה.

227. (א) שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

(ב) שר המשפטים, בהתייעצות עם שר המשטרה, רשאי לקבוע כללים לתיאום פעולות פרקליטות המדינה והמשטרה.

(ג) כל סמכות הנתונה לפי חוק זה לפרקליט מחוז, רשאי להשתמש בה פרקליט המדינה או משנהו וכן רשאי פרקליט המדינה, באישור היועץ המשפטי לממשלה, להעניק סמכות כאמור לפרקליט אחר מפרקליטות המדינה.

228. תחילתו של חוק זה כעבור ששה חדשים מיום פרסומו.

תחילת תוקף

18 ע"ר 1946, תוס' 1, מט' 1543, עמ' 233.
19 ע"ר 1938, תוס' 2, מט' 757, עמ' 220.
20 ע"ר 1947, תוס' 1, מט' 1612, עמ' 224.
21 ע"ר 1940, תוס' 2, מט' 978, עמ' 29.
22 חוקי א"י, כרך ב', פרק קי"ג, עמ' 1145.
23 ע"ר 1944, תוס' 1, מט' 1359, עמ' 57.
24 ס"ח 127, תשי"ז, עמ' 41.
25 ק"ת 773, תשי"ח, עמ' 782.
26 ק"ת 920, תשי"ט, עמ' 1564.
27 דיני ישראל, נוסח חדש 1, עמ' 2.
28 ס"ח 326, תשכ"א, עמ' 28.
29 ס"ח 332, תשכ"א, עמ' 58.

תוספת

(סעיפים 58 ו-62)

- (1) עבירות על הסעיפים 96, 97, 100 (ג), 102, 200, 241, 249, 250, 286, 326 (1), 385, 385א ו-387 לפקודת החוק הפלילי 1936;
- (2) עבירות על סעיף 11 לחוק למניעת מפגעים, תשכ"א-1961;
- (3) עבירות על סעיף 3 לפקודת זכות יוצרים³⁰;
- (4) עבירות על סעיף 3 לפקודת סימני סחורות³¹;
- (5) עבירות על סעיף 38 לפקודת סימני המסחר, 1938³²;
- (6) עבירות בשל העברת חזקה, סיוע לקבל חזקה וקבלת חזקה, לפי סעיף 37 לחוק דמי מסתח, תשי"ח-1958³³;
- (7) עבירות על חוק הבחירות לכנסת, תשי"ט-1959³⁴;
- (8) עבירות על הסעיפים 115 עד 119 לפקודת העיריות³⁵;
- (9) עבירות על צו לפי סעיף 1 לפקודת המועצות המקומיות³⁶, בקשר לבחירות;
- (10) עבירות על חוק הבחירות לגופים ציבוריים, תשי"ד-1954³⁷.

דב יוסף
שר המשפטים

לוי אשכול
ראש הממשלה

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה

-
- 30 חוקי איי, כרך א', סרק כ"ה, עמ' 364; ס"ח 118, תשי"ג, עמ' 38.
 - 31 חוקי איי, כרך ב', סרק צ"א, עמ' 889.
 - 32 ע"ר 1938, הוט' 1, מס' 843, עמ' 5.
 - 33 ס"ח 281, תשי"ח, עמ' 177.
 - 34 ס"ח 281, תשי"ט, עמ' 114.
 - 35 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197.
 - 36 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 9, עמ' 256.
 - 37 ס"ח 153, תשי"ד, עמ' 110.